

ÇÖZÜMLERİ

1. Otomatikleşen işlerde ayrıntılı düşünme sınırlanır; bu sayede bilişsel kaynaklar başka görevlere aktarılır. "Sınırlar" ve "başka görevlerde" ifadeleri, beynin kaynak dağıtımını doğru şekilde ifade eder.

Cevap: A

2. Görsel şenlik ifadesi, farklı ve canlı öğelerin coşkulu bir bütün oluşturduğunu anlatır.

Cevap: B

3. Öncüldeki parçada öğrenci evlerinde az bütçeyle keyifli köşeler oluşturulabileceği ve küçük alanlardan çeşitli düzenlemelerle tasarruf edilebileceği anlatılmıştır. Parçanın anlamıyla ve "Geçici bir süre" sözüyle uyumlu olarak ilk boşluğa "öğrencilerin yaşadığı, kullanılacak olan" sözleri getirilebilir. "Genellikle küçük olan", "tasarruf edilebilir" ifadelerinden ve parçada alanı genişletme amacıyla yapılabileceklerden söz edildiği için ikinci boşluğa "verimli kullanmak için" sözü getirilmelidir. Buna göre parçadaki boşlukları en uygun şekilde tamamlayan sözler E seçeneğinde verilmiştir.

Cevap: E

4. I. cümlede genel bilgi (balinaların göç etmesi) verilmiş, II. cümlede bu göçün hangi şartlara bağlı olarak değiştiği açıklanmıştır (okyanus sıcaklıkları).

Cevap: A

5. "Etyemez" kalıplaşmış birleşik kelime olduğundan bitişik yazılmalıdır.

Cevap: C

6. Özneyi belirttiği için I, kendisinden sonra alıntı cümle geldiği için II, içinde virgüller bulunan sıralı cümlelerin arasında kullanıldığı için III numaralı işaretlerin kullanımı doğrudur. Ancak "-se/-sa" ekini alan sözcükten sonra, aynı eki alan yani eş görevli bir söz yoksa noktalama işareti kullanmak yanlış olduğu için IV, tamamlanmış yargıların sonunda üç nokta kullanılmaması gerektiği için V numaralı işaretler yanlış kullanılmıştır. IV numaralı yerde hiçbir noktalama işareti olmamalı, V numaralı yerde nokta kullanılmalıdır.

Cevap: E

7. Gövdeden türemiş sözcük, en az iki yapım eki almış sözcüktür. Bundan dolayı B seçeneğinde

"usta - laş - an" sözcüğü gövdeden türemiştir.

<i>İsim</i>	<i>İFYE</i>	<i>Sıfat</i>
		<i>fiil</i>

Cevap: B

8. IV. cümlede özne "yüzeysel bir kurguya sahip olan eserler"dir. "ol-an" sıfat-fiili "eserler"i niteleyerek sıfat-fiil grubu kurar ve bu grup özne görevindedir.

Cevap: D

9. I "kostüm-leri", II "ışık-ları", III "anons-u", V "broşür-lerin" ifadeleri belirli nesnedir ve -i almıştır. IV "coşkulu" kelimesinde -ku fiilden isim ve -lu isimden isim yapım eki vardır, belirtme eki yoktur.

Cevap: D

10. Dizelerdeki I numaralı "kabir-i > kabri" sözcüğünde çekim eki olan iyelik ekinin gelmesiyle ünlü düşmesi olduğu için A, II numaralı "kana-y-an" sözcüğünde iki ünlü harf arasından "y" kaynaştırma harfi kullanıldığından B, III numaralı "renk-i ile > rengiyle" sözcüğünde sert ünsüz olan "k" sesi "-i" ekinin etkisiyle yumuşayıp "g"ye dönüştüğü için C, V numaralı "ağlar imiş > ağlarmış" sözcüğünde "emiş" ek fiilindeki ünlü düştüğünden E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Ancak IV numaralı "vakit-e > vakte" sözcüğünde ünsüz sertleşmesi değil, ünlü düşmesi görülmektedir.

Cevap: D

11. Parçada "her yolculuk" ifadesinde belgisiz sıfat, "kimileri" olarak belgisiz zamir, "yeni yolculuk" ifadesinde niteleme sıfatı, "o adım" ifadesinde ise işaret sıfatı kullanılmıştır. Parçada kişi zamiri yoktur.

Cevap: A

12. Parçada volkanların tanımı yapılmış, çalışma yöntemleri açıklanmış ve patlama sıklıkları karşılaştırılmıştır. Ayrıca bilim insanlarının gelecekte volkanların patlama zamanlarını daha doğru şekilde bileceklerini tahmin ettiklerine değinilmiştir. Ancak hiçbir örnek volkan adı verilmemiştir.

Cevap: E

13. Soruda bulunan ilk cümle bir paragrafın ilk cümlesi olmaya uygundur. Bundan dolayı A ve C seçenekleri elenir. I. cümlede bahsedilen "insanların bilişsel becerileri" konusuyla anlamca bağdaşan cümle III. cümledir. Bu bakımdan II ve III'ün yer değiştirmesi gerekir.

Cevap: B

14. I, III, IV ve V. cümlelerde Haydarpaşa'nın insanlarda bıraktığı duygulardan söz edilirken II. cümlede içerisinde gerçekleşen kitap fuarından söz edilmektedir.

Cevap: B

15. III. cümleye kadar sosyolojiden, III. cümleyle beraber de sosyologlardan söz edilmektedir.

Cevap: C

16. Parçada kendi düşüncelerini açıklayan şair; sanat eserlerinde her konunun işlendiğini, bu nedenle şairlerin yeni konular bulma değil, işledikleri konuları çarpıcı bir şiirsel üslupla sunma amacının peşine düşmeleri gerektiğini belirtmiştir. Buna göre E seçeneğindeki yargı parçadaki şairin düşüncesi olabilir. A, B, C ve D seçeneklerinde ise şairin değinmediği konular ele alınmıştır.

Cevap: E

17. Parçada, deneysel tekniklerin zaman zaman kullanıldığı belirtilmektedir. Bu, tamamen uzak durmadıkları anlamına gelir. Bu yüzden B seçeneği yanlıştır.

Cevap: B

18. Parçada geçen "denizaltı kaynaklarının işletilmesine olanak veren" ifadesinde A, "1948 yılında toplanan Genevre Uluslararası Deniz Hukuku Konferansı'nda yapılan bu tanıma" ifadesinde B, "kıyılarda kara suları dışında kalan" ifadesinde D, "200 metreye kadar derinliği olan ya da daha derin olduğu hâlde denizaltı kaynaklarının işletilmesine olanak veren deniz yatağı ve onun altıdır" ifadesinde E seçeneklerine değinilmiştir. Ancak parçada kıta sahanlığının aynı şekilde ortadan bölünmesi gerektiği söylendiği için C seçeneğindeki ifadeye değinilmemiştir.

Cevap: C

19. Parçada Charlie Chaplin'in seyircinin istediğini özellikle yapmayı kendi ilkeleri ve sanat anlayışı doğrultusunda davrandığı, başarısını ve inandırıcılığını buna borçlu olduğu, tüm gerçek sanatçıların düşünürlerin ve bilim adamlarının da böyle davrandığı anlatılmıştır. Buna göre A, B, C ve D seçeneklerinde verilen örnekler beklentilere ve kalıplara göre değil, kendi sanat anlayışları ve ilkeleriyle eser veren sanatçılar ile ilgilidir. Ancak E seçeneğinde verilen örnek bu açıklamalara uygun değildir.

Cevap: E

20. Parçada geçen "Bu sınıflar sanatı, bilimi, politikayı kendi sınıflarının ihtiyaçları doğrultusunda yapıyorlardı ister istemez." cümlesine göre II, "...Daha açıkçası bilim insanı, sanatçı, politikacı onların arasından çıkıyordu." cümlesine göre III numaralı yargılar doğrudur. Ancak parçada halkın sanat, bilim ve politikayı belli kesimlere ait olarak kanıksadığına dair bir ifade olmadığı için I numaralı yargı doğru değildir.

Cevap: D

21. Parçada geçen "Eski çağlarda ... Bu nedenle halkı yok sayan bir anlayış oluşmuştu." ifadelerinde A, "... halk kesimlerine yayıldıkça bu alanlardaki gelişmeler daha da hızlı olacaktır" ifadesinde B, "...Belirli bir kesimin elinde olan bu alanlarda hızlı bir gelişme olmadığı da bilinmektedir." cümlesinde C, "Böylece dünyanın sınırları daralmış, ülkeler birbirine yaklaşmış" ifadesinde D seçeneklerine değinilmiştir. Ancak parçada E seçeneğinde belirtildiği gibi bilim ve sanatın iletişim olanakları arttıkça yaygınlaştığına değil, bilim ve sanat halk kesimlerinde yaygınlaştıkça iletişim olanaklarının arttığına değinilmiştir.

Cevap: E

22. Parçadaki I numaralı cümlede "daha az karmaşık değildir" sözüyle hukuk ve adalet kavramları arasında bir karşılaştırma yapıldığından A, III numaralı cümlede yasaların nasıl işlediği ve düzenlendiği ile ilgili bir tespit yapıldığından C, IV numaralı cümlede "yani" sözcüğüyle rehber oluşturma kavramı açıklandığından D, V numaralı cümlede ise "aynı şekilde" sözüyle kendisinden önceki yargıyla bir ilişki kurulduğundan E seçenekleri doğrudur. Ancak II numaralı cümlede yasaların hukuk düzeninden oluştuğu değil, hukuk düzenini sağladığı belirtildiği için B seçeneğinde verilen bilgi yanlıştır.

Cevap: B

23. Parçada geçen "Haklar ve yasalar 'olması gereken durum'la ilgili bir rehber oluşturur; yani herkesin bütün haklara ve yasalara uyması ve aynı zamanda bunlara uygun yaşaması hâlinde toplumun nasıl bir durumda olacağını açıklar." cümlesinden A, "Aynı şekilde bir toplumun yaşamını düzenleyen göreneklerin, alışkanlıkların ve ortak âdetlerin tersine, yasalara uyma gereği toplumsal düzenin koruyucusu sıfatıyla devletçe istenebilir." cümlesinden B, "somut yasalar vardır; bunların hepsi bir toplumun yaşamını düzenleyen hukuk düzenini sağlar" ifadesinden C, "Bir yasa çiğnendiğinde devlet ceza ya da yaptırım yönünde gözdağı verebilir ve bunları uygulayabilir, hukukun bu yönü mahkemelerin sorumluluğuna girer." cümlesinden E seçenekleri çıkarılabilir. Ancak parçada D seçeneğine dair bir ifade yoktur.

Cevap: D

24. Parçada geçen "Kullanıcılar dijital kütüphaneler sayesinde farklı dillerdeki kaynaklara, (...) nadir eserlere dünyanın herhangi bir yerinden ulaşabilmektedir." cümlesinde A ve D seçeneklerine, "Ayrıca bu platformlar (...) araştırma süresini kısaltmakta ve verimliliği artırmaktadır." cümlesinde B seçeneğine, "Dijital kütüphaneler, son yıllarda bilgiye erişim yöntemlerinde önemli değişimler yaratmıştır." cümlesinde E seçeneğine değinilmiştir. Ücretsiz olmalarına dair bir bilgi verilmemiştir.

Cevap: C

25. Parçada uzmanların yaptığı uyarı parçadaki "Ancak uzmanlar, dijital ortamdaki bilgilerin güvenilirliği konusunda kullanıcıların dikkatli olması gerektiğini vurgulamaktadır." cümlesinde verilmiştir.

Cevap: A

26. Dijital kütüphanelerin avantajı, gelişmiş arama motorları ve filtreleme seçenekleri ile araştırma süresini kısaltmasıdır.

Cevap: B

27 - 30. soruların çözümleri

Sorumuz bir sıralama sorusudur.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Kişiler	Cemre	Aslı	Emre	Deniz	Fatoş	Barış	Gökhan
Yiyecek	Hamburger	Tost	Hamburger	Hamburger			Hamburger

Sorulara göre doldurulacak

- Herkes yalnızca bir çeşit yiyecek yemiştir.
- Hamburger yiyen sayısı > tost yiyen sayısı
- 1. sırada ve 7. sıradakiler aynı yiyeceği yemiştir.
- 3. sıra → Emre → Hamburger.
- Deniz'den sonra yemek yiyen Gökhan aynı yemeği yemiştir.
Deniz – Gökhan
- Fatoş'tan hemen önce Deniz hemen sonra da Barış yemiştir.
Deniz – Fatoş – Barış sırası olmalı
Bir önceki veriden
Deniz – Fatoş – Barış – Gökhan sırası olacak
- 2. sıradaki kişi tost yemiştir.
- 1. sıra → Cemre veya Aslı
2. sıra → Aslı veya Cemre olabilir.
- Deniz – Gökhan aynı yiyecek
1. sıra = 7. sıra aynı yemek
Hamburger > tost olduğundan
1., 3., 4. ve 7. sıra hamburger, 2. kesin, 5. ve 6. sıra tost veya hamburger yemiş olabilir.

27. Tablomuz baktığımızda
- Barış → Tost veya hamburger olabilir.
  - Cemre → Tost
  - Deniz → Hamburger
- O halde Barış ve Cemre tost yemiş olabilir. I ve II

Cevap: D

28. Aslı → Tost veya hamburger
Barış → Tost veya hamburger
Cemre → Tost veya hamburger
Deniz → Hamburger
Emre → Hamburger
Fatoş → Tost veya hamburger
Gökhan → Hamburger

A seçeneğindeki Deniz ve Emre hamburger yemiştir.

Cevap: A

TASARI & DEV KADRO

29. Seçenekleri tek tek inceleyelim kesinlikle yanlış olanı arıyoruz.
5. sıra → Fatoş → Tost veya hamburger olabilir.
  - Art arda iki kişi hamburger yemiştir
Emre ve Deniz → Hamburger (Doğru)
  1. sıra → Hamburger (Doğru)
  - Art arda tost yiyen iki kişidir ve bunlar 5. ve 6. sıra olabilir.
  4. sıra → Hamburger (Yanlış)

Cevap: E

30. Üç kişi tost yemiş ve bunlardan biri Aslı ise tablomuzu yeniden oluşturalım.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Kişiler	Cemre	Aslı	Emre	Deniz	Fatoş	Barış	Gökhan
Yiyecek	Hamburger	Tost	Hamburger	Hamburger	Tost	Tost	Hamburger

- Deniz → 4. sıra (Yanlış)
- Barış → Tost (Yanlış)
- Gökhan → 7. sıra (Yanlış)
- Fatoş → Tost (Yanlış)
- Cemre → 1. sıra (Doğru)

Cevap: E

$$31. \frac{\frac{1}{1+\frac{1}{5}} + \frac{1}{5} - 1}{1 + \frac{1}{15} + \frac{1}{15} - 1}$$

$$= \frac{\frac{1}{6} + \frac{1}{5} - 1}{\frac{16}{15} + \frac{1}{15} - 1}$$

$$= \frac{\frac{5}{6} + \frac{1}{5} - 1}{\frac{10}{16} + \frac{1}{15} - 1} \quad (\text{Paylar eşitlendiğinde})$$

$$= \frac{\frac{1}{30}}{\frac{1}{240}} = \frac{1}{30} \cdot \frac{240}{1} = 8 \text{ bulunur.}$$

Cevap: D

$$32. \frac{0,4}{(0,2)^2} - \frac{0,6}{(0,2)^2} = \frac{0,4-0,6}{(0,2)^2} = \frac{-0,2}{(0,2)^2} = -\frac{1}{0,2}$$

$$= -\frac{10}{2} = -5$$

Cevap: C

$$33. \frac{(2^{-5} + 2^{-6})^{-1}}{3^{-2} + 3^{-3}} = \frac{\left(\frac{1}{32} + \frac{1}{64}\right)^{-1}}{\frac{1}{9} + \frac{1}{27}}$$

$$= \frac{\left(\frac{3}{64}\right)^{-1}}{\frac{4}{27}} = \frac{64}{3} \cdot \frac{27}{4}$$

$$= 16 \cdot 9$$

$$= 144 \text{ bulunur.}$$

Cevap: E

$$34. \sqrt{1 + \frac{7}{9}} - \sqrt{3 - \frac{23}{16}}$$

$$= \sqrt{\frac{9+7}{9}} - \sqrt{\frac{48-23}{16}}$$

$$= \sqrt{\frac{16}{9}} - \sqrt{\frac{25}{16}}$$

$$= \frac{4}{3} - \frac{5}{4}$$

$$= \frac{16-15}{12} = \frac{1}{12}$$

Cevap: B

$$35. a = 6! \cdot 8! = 6 \cdot 8 = 48$$

$$b = 7! \cdot 7! = 6 \cdot 7 \cdot 1 = 42$$

$$c = 5! \cdot 9! = 1 \cdot 8 \cdot 9 = 72$$

$\downarrow$ 5! ile sadeleştirilim
 $\downarrow$ 7! ile sadeleştirilim

O halde sıralama $b < a < c$ olur.

Cevap: D

$$36. a \cdot b + c = \text{Tek}$$

I. $a \cdot b + c = \text{Tek}$ ifadesinde c çift seçilirse
 $a \cdot b = \text{Tek}$ olacağından a ve b tek olur.

O halde $a + b = \text{çift}$ olur.

II. $a \cdot b + c = \text{Tek}$ ifadesinde a tek seçilirse
 $a \cdot b + c = \text{Tek}$

$T \cdot T \quad \text{Ç} \rightarrow b + c = T + \text{Ç} = T$

$T \cdot \text{Ç} \quad T \rightarrow b + c = \text{Ç} + T = T$ Her iki durumda da tek olur.

III. $a \cdot b + c = \text{Tek}$ ifadesinde b çift seçilirse
 $a \cdot b + c = \text{Tek}$

$T \cdot T \quad \text{Ç} \rightarrow b + c = T + \text{Ç} = T$

? · Ç $T \rightarrow a$ tek veya çift olabileceğinden a + c için kesin bir şey söyleyemeyiz.

O halde I ve II doğru olur.

Cevap: C

$$\begin{array}{r}
 38ab \quad | \quad 11 \\
 - 33 \quad | \quad 3... \Rightarrow a = 3 \\
 \hline
 53 \\
 \\
 383b \quad | \quad 11 \\
 - 33 \quad | \quad 34.. \Rightarrow b = 4 \\
 \hline
 53 \\
 - 44 \\
 \hline
 94 \\
 \\
 3834 \quad | \quad 11 \\
 - 33 \quad | \quad 348 \Rightarrow c = 8 \\
 \hline
 53 \\
 - 44 \\
 \hline
 94 \\
 - 88 \\
 \hline
 6 \Rightarrow d = 6
 \end{array}$$

O halde $a + b + c + d = 3 + 4 + 8 + 6 = 21$ olur.

Cevap: E

39. • $p \cdot |q| = q \Rightarrow |q| = \frac{q}{p}$ ise $\frac{q}{p} > 0$
 O halde p ile q aynı işaretli olur.
- $p \cdot q \cdot r < 0$
 $+ \quad + \quad -$
 $- \quad - \quad - \Rightarrow$ İki durumu da değerlendirmeliyiz.
- I. $\frac{r}{p+q}$ pozitifse $r = -$ ve $p+q = -$ olur.
 O halde p ve q negatif olmalıdır.
- II. $\frac{q}{r}$ oranı negatifse $q = +$ ve $r = -$ olmalıdır.
 O halde $q = +$ ise $p = +$ olur.
- III. p negatifse q ve r de negatif olmalıdır.
 O halde $q + r$ toplamı negatif olur.
- Buna göre I ve II doğru olur.

Cevap: B

TASARI & DEV KADRO

40. $\left(\sqrt{\frac{\sqrt{x+1}}{\sqrt{x-1}}} \right)^2 = (\sqrt{x+1})^2$

$$\frac{\sqrt{x+1}}{\sqrt{x-1}} = (\sqrt{x+1})^2$$

$$\frac{1}{\sqrt{x-1}} = \sqrt{x+1}$$

$$1 = (\sqrt{x+1})(\sqrt{x-1})$$

$$1 = x - 1$$

$$x = 2 \text{ olur.}$$

Cevap: B

38. $A_0 + A_1 + A_2 + \dots + A_9 = 845$
 $10A + 0 + 10A + 1 + 10A + 2 + \dots + 10A + 9 = 845$
 $10 \cdot 10 \cdot A + 1 + 2 + \dots + 9 = 845$
 $100 \cdot A + \frac{9 \cdot 10}{2} = 845$
 $100 \cdot A + 45 = 845$
 $100 \cdot A = 800$
 $A = 8$ olur.

Cevap: D

41. • $\frac{a}{b} < 0$ ise i) $a < 0$ ve $b > 0$
 ii) $a > 0$ ve $b < 0$
 Her iki durumda da $a \cdot b < 0$ olur.
- $\underbrace{a \cdot b}_{-} \cdot \underbrace{(a - b)}_{-} > 0$
 $a - b < 0$ ise $a < b$ bu da i. durumu sağlar.
 O halde $a < 0 < b$ olur.

Cevap: D

$$42. \quad \begin{array}{r} x + |y| = 4 \\ |x| + y = 10 \\ \hline x + y = 4 \\ -x + y = 10 \end{array}$$

- x ve y'nin ikisi de pozitif olamaz.
|x| + y ifadesi x + |y| ifadesinden büyük olduğu için y > 0 ve x < 0 olmalıdır.

O halde $\frac{x+y}{x-y} = \frac{4}{-10} = -\frac{2}{5}$ olur.

Cevap: E

43. • A kümesinin 0, 1, 2, 3, 4 elemanlarından herhangi ikisini aldığımızda 8'den küçük olacağından;
- $$\binom{5}{2} = \frac{5 \cdot 4}{2 \cdot 1} = 10 \text{ tane hafif alt küme bundan elde edilir.}$$
- 5 için {5, 0}, {5, 1}, {5, 2}
  - 6 için {6, 0}, {6, 1}
  - 7 için {7, 0} olmak üzere 6 tane hafif alt küme vardır.
- O halde, toplam 10 + 6 = 16 tane hafif alt küme elde edilir.

Cevap: B

$$44. \quad x = 5 \text{ için } \frac{f(5-1)}{f(5-2)} = 4 \Rightarrow f(4) = 4 \cdot f(3)$$

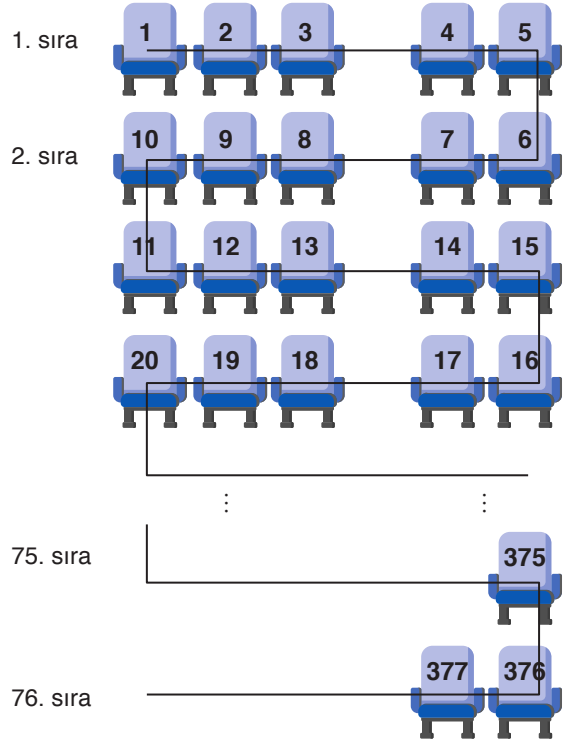
$$f(4) = 4 \cdot 10 = 40$$

$$x = 6 \text{ için } \frac{f(6-1)}{f(6-2)} = 4 \Rightarrow f(5) = 4 \cdot f(4)$$

$$f(5) = 4 \cdot 40 = 160 \text{ olur.}$$

Cevap: D

45. Numaralandırmayı devam ettirdiğimizde,

Her sırada 5 koltuk bulunmaktadır.

$$\begin{array}{r} 377 \quad | \quad 5 \\ - \quad \quad | \quad 75 \\ \hline 2 \Rightarrow \text{kalan 2 koltuk} \end{array}$$

375. koltuk 75. sırada olmalıdır. Numaralandırmaya bakıldığında birler basamağında 4 ya da 7 olan sayıların koridorun sağında olduğu görülmektedir. Buna göre 377. koltuk 76. sıradadır.

Cevap: C

1. gün	2. gün	3. gün	4. gün	5. gün
10 TL	10 TL	10 TL	10 TL	5 TL
10 TL	5 TL	5 TL	5 TL	5 TL
↓	↓	↓	↓	↓
20 TL	+ 5 TL	+ 5 TL	+ 5 TL	+ 10 TL
↓	↓	↓	↓	↓
2 adet	+ 1 adet	+ 1 adet	+ 1 adet	+ 2 adet
= 7 adet				

Cevap: C

47. • Çok yoğun yerler $3 + 1 = 4$ km olduğundan

$$\begin{array}{r} 60 \text{ dakikada} \quad \begin{array}{l} 20 \text{ km} \\ \diagdown \\ \diagup \\ 4 \text{ km} \end{array} \\ \quad ? \\ \hline 20 \cdot ? = 240 \Rightarrow ? = 12 \text{ dk} \end{array}$$

- Yoğun yerler $4 + 2 = 6$ km olduğundan

$$\begin{array}{r} 60 \text{ dakikada} \quad \begin{array}{l} 30 \text{ km} \\ \diagdown \\ \diagup \\ 6 \text{ km} \end{array} \\ \quad ? \\ \hline 30 \cdot ? = 360 \Rightarrow ? = 12 \text{ dk} \end{array}$$

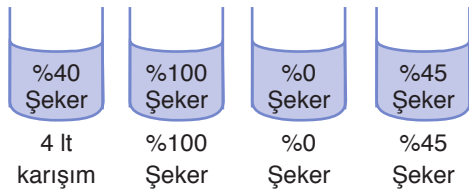
- Diğer yolun uzunluğu $48 - 4 - 6 = 38$ km olduğundan

$$\begin{array}{r} 60 \text{ dakikada} \quad \begin{array}{l} 76 \text{ km} \\ \diagdown \\ \diagup \\ 38 \text{ km} \end{array} \\ \quad ? \\ \hline 76 \cdot ? = 60 \cdot 38 \Rightarrow ? = 30 \text{ dk} \end{array}$$

O halde yolculuk $12 + 12 + 30 = 54$ dk sürer.

Cevap: B

48.

$$4 \cdot 40 + 2x \cdot 100 + x \cdot 0 = 45 \cdot (3x + 4)$$

$$160 + 200x = 135x + 180$$

$$65x = 20$$

$$x = \frac{20}{65} = \frac{4}{13} \text{ lt}$$

O halde eklenen şeker $2x = 2 \cdot \frac{4}{13} = \frac{8}{13}$ lt'dir.

Cevap: D

49. x yıl sonra yaşları eşitlensin.

$$34 + x = 24 + 4(x - 2)$$

$$34 + x = 24 + 4x - 8$$

$$34 + x = 16 + 4x$$

$$18 = 3x$$

$$x = 6 \text{ yıl sonra eşitlenir.}$$

Cevap: E

50. 10 dk = 600 sn olduğundan

- USB'den laptopa xsn harcıyorsa, laptoptan USB'ye $(600 - x)$ sn harcar.

- USB'den laptopa saniyede 8 MB aktarım yapılıyorsa x sn'de $8x$ MB aktarım, laptoptan USB'ye saniyede 4 MB aktarım yapılıyorsa $(600 - x)$ sn'de $4 \cdot (600 - x)$ MB aktarım yapılır.

Dosya aynı olduğundan

$$8x = 4 \cdot (600 - x)$$

$$2x = 600 - x$$

$$3x = 600 \Rightarrow x = 200$$

O halde dosya $8x = 8 \cdot 200 = 1600$ MB olur.

Cevap: E

51. • 1. bloktan k, 2. bloktan 2k ve 3. bloktan 3k öğrenci yeni bloğa geçsin. O halde yeni blokta toplam $k + 2k + 3k = 6k$ öğrenci olur.

- Toplam öğrenci sayısı değişmediğinden

$$49 + 59 + 42 = 150 \text{ öğrencinin } \%20\text{'si } 150 \cdot \frac{20}{100} = 30$$

öğrenci yeni bloğa geçmiştir.

O halde $6k = 30$ ise $k = 5$ olur.

Cevap: A

52. Her jüri üyesi başlangıçta 36x yarışmacı seçmiş olsun.

	1. jüri	2. jüri	3. jüri	4. jüri
	36x	36x	36x	36x
Birinci tur →	18x	18x	12x	12x
İkinci tur →	9x	9x	4x	4x

1. ve 2. jürinin finale taşıdığı $9x + 9x = 18x$

3. ve 4. jürinin finale taşıdığı $4x + 4x = 8x$

O halde $18x - 8x = 10x = 70$ ise $x = 7$ 'dir.

3. jüri 12x yarışmacının 8x'ini elemiştir.

O halde $8 \cdot x = 8 \cdot 7 = 56$ yarışmacı elemiştir.

Cevap: E

53. Finale kalan yarışmacılar

$$9x + 9x + 4x + 4x = 26x = 104$$

$$x = 4 \text{ olur.}$$

O halde yarışmaya katılan yarışmacılar

$$36x + 36x + 36x + 36x = 144x = 144 \cdot 4$$

$$= 576 \text{ kişi}$$

Cevap: A

54. • 1 – A, B, C, D, E

5 kere basıldıktan sonra tekrara başladığından

$$\begin{array}{r} 16 \overline{) 5} \\ \underline{15} \\ 1 \text{ harf} \rightarrow A \end{array}$$

• 2 – F, G, H, K, L, M

6 kere basıldıktan sonra tekrara başladığından

$$\begin{array}{r} 16 \overline{) 6} \\ \underline{12} \\ 4 \text{ harf} \rightarrow K \end{array}$$

• 3 – N, Ö, R, S, T, V, Y

7 kere basıldıktan sonra tekrara başladığından

$$\begin{array}{r} 16 \overline{) 7} \\ \underline{14} \\ 2 \text{ harf} \rightarrow \text{Ö} \end{array}$$

O halde görüntü AKÖ olur.

Cevap: E

55. E harfi 5'te bir, M harfi 6'da bir y harfi 7'de bir görüldüğünden üçü aynı anda en az,

Okek(5, 6, 7) = 210 kere basıldığında görünür.

Cevap: B

56. 3 → N, Ö, R, S, T, V, Y

V harfi ilk kez 6. basışta, ondan sonraki V harfleri

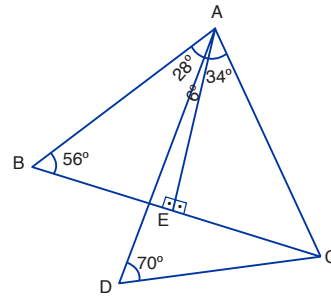
6 + 7 · K'lerde görünür.

4. kez V harfi 6 + 7 · 3 = 27 basışta görünür. Ama en fazla sayıda tuşa basılması istendiğinden V harfinden sonra 6 kere daha basabiliriz. O halde 27 + 6 = 33 kez basılabilir.

Cevap: A

TASARI & DEV KADRO

57.

• $[AE] \perp [BC]$ ve $|BE| = |EC|$ ise

$$m(\widehat{ABC}) = m(\widehat{ACB}) = 56^\circ \text{ ve}$$

$$m(\widehat{CAE}) = m(\widehat{BAE}) = 34^\circ \text{ olur.}$$

• ADC üçgeninde,

$$m(\widehat{ADC}) = m(\widehat{ACD}) = 70^\circ \text{ olduğundan,}$$

$$m(\widehat{DAC}) = 40^\circ \text{ olur. O halde } m(\widehat{DAE}) = 6^\circ \text{ olur.}$$

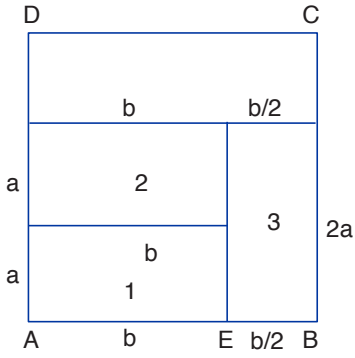
• $m(\widehat{BAE}) = m(\widehat{DAE}) + m(\widehat{DAB})$

$$34^\circ = 6^\circ + m(\widehat{DAB})$$

$$m(\widehat{DAB}) = 28^\circ \text{ olur.}$$

Cevap: C

58.

- 1 numaralı dikdörtgenin kenarlarına a ve b birim dersek alanı $a \cdot b$ br² olur.
- 2 numaralı dikdörtgenin de kenarları a ve b'dir.
- 3 numaralı dikdörtgenin uzun kenarı 2a birim olur. Bu dikdörtgenin de alanının $a \cdot b$ olması için kısa kenarı $\frac{b}{2}$ birim olmalıdır.

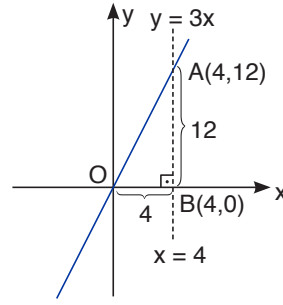
Buna göre, $|AB| = b + \frac{b}{2} = \frac{3b}{2}$ olduğundan

$$|AD| = \frac{3b}{2} \text{ 'dir.}$$

$$\text{Buna göre, } \frac{|AE|}{|AD|} = \frac{b}{\frac{3b}{2}} = b \cdot \frac{2}{3b} = \frac{2}{3} \text{ olur.}$$

Cevap: B

60.

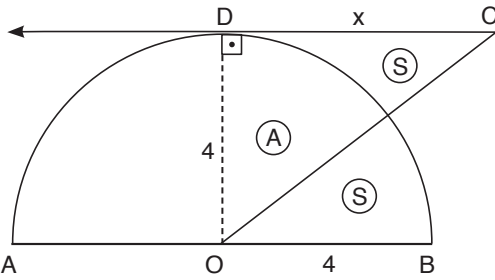
$$y = 3x \text{ ve } x = 4$$

doğrularının kesim noktası $y = 3 \cdot 4 = 12$ olduğundan $A(4, 12)$ 'dir.

$$A(\widehat{OBA}) = \frac{4 \cdot 12}{2} = 24 \text{ br}^2$$

Cevap: E

59.

ODC dik üçgeninin alanı (A) + (S)

DOB çeyrek dairesinin alanı (A) + (S) olduğundan

$$\frac{4 \cdot x}{2} = \frac{\pi \cdot 4^2}{4}$$

$$2x = 4\pi$$

$$x = 2\pi \text{ br olur.}$$

Cevap: E

ÇÖZÜMLERİ

1. Savlar atasözleridir. Destan kopuz eşliğinde söylenmez. Sagu ağıt demektir ve balbal ise mezar taşıdır.

Cevap: B

2. Konya İnce Minareli Medrese, Sivas Gök Medrese, Kayseri Hunat Hatun Külliyesi ve Erzurum Çifte Minareli Medrese Türkiye Selçukluları/Anadolu'daki Selçuklu-Beylik mimarisinin örnekleridir. Bursa Ulu Cami ise Osmanlı Dönemi eseridir (erken Osmanlı), bu yüzden istenen döneme ait değildir.

Cevap: B

3. "Muallim-i Sâni" ünvanı Fârâbî'ye aittir. Ayrıca mantık alanındaki çalışmaları ve Erdemli Şehir (el-Medînetü'l-Fâzıla) yaklaşımı Fârâbî'nin ayırt edici özelliklerindedir.

Cevap: E

4. Veraset anlayışı, tahtın kime ve nasıl geçeceğiyle ilgilidir; bu süreçte ülkenin hanedanın ortak malı sayılması (A), taht kavgaları (E), en güçlü olanın başa geçmesi (B) ve rakiplerin etkisizleştirilmesi gibi uygulamalar (D) verasetle doğrudan bağlantılıdır.

Şehzadelerin sancaklara gönderilmesi (C) ise daha çok yönetici yetiştirme/tecrübe kazandırma uygulamasıdır; veraset kuralının kendisi değildir.

Cevap: C

5. Metinde mal ve hizmetler için üst sınır fiyat belirleme ve standart koyma (gramaj/fiyat) vardır. Bu uygulama Osmanlı'da narh olarak adlandırılır. Tımar-iltizam vergi/toprak sistemiyle, emanet idari görevle, müsadere ise malın devletçe alınmasıyla ilgilidir.

Cevap: B

6. Merkez zayıfladıkça ayanların nüfuzu artar (III). Mali bozulma ve savaş giderleri nedeniyle halktan alınan vergi yükü artma eğilimi gösterir (II). Buna karşılık tımar sistemi çözülmeye başladığı için tımarlı sipahi sayısında azalış beklenir.

Cevap: D

7. Muid, medresede müderrisin dersini tekrar eden/pekiştiren görevli (asistan) konumundadır; medrese öğrencisinin genel adı "softa/talebe/danışmend" gibi ifadelerle anılır. Diğer eşleştirmeler doğru kabul edilir.

Cevap: C

TASARI & DEV KADRO

8. I. (Doğuda en geniş sınırlar) → Ferhat Paşa Antlaşması (1590)
Osmanlı'nın Safevîler karşısında en avantajlı sonuç aldığı antlaşmadır. Kafkasya ve İran coğrafyasında Osmanlı lehine genişlemeyi temsil eder; bu yüzden "doğuda en geniş sınırlar" denince Ferhat Paşa aranır.
- II. (Batıda en geniş sınırlar) → Bucaş Antlaşması (1672)
Osmanlı'nın Lehistan (Polonya) ile yaptığı bu antlaşmayla Podolya'nın alınması gibi kazanımlar görülür ve KPSS'de klasik bilgi olarak "batıda en geniş sınırlar" ifadesi Bucaş ile eşleştirilir.
- III. (İran sınırı bugün de etkili) → Kasr-ı Şirin (1639)
Bugünkü Türkiye-İran sınır çizgisinin temelini oluşturduğu için "günümüzde geçerliliğini koruyan İran sınırı" denince cevap Kasr-ı Şirin olur.

Cevap: B

9. Osmanlı'da modern müzeciliğin kurucusu kabul edilen isim Osman Hamdi Bey'dir. Asâr-ı Atıka Müzesinin (İstanbul Arkeoloji Müzesinin temeli) gelişmesinde etkin olmuş, eser kaçakçılığına karşı Asâr-ı Atıka Nizamnamesi gibi koruyucu düzenlemelerin uygulanmasını güçlendirmiştir.

Cevap: A

10. II. Mahmud merkezîleşmeyi hedefler. Yeniçeri'nin kaldırılması, nezaretler, posta ve modern bürokrasi bu hedefi destekler. Sened-i İttifak ayanlarla uzlaşmadır; “ayanları güçlendirecek şekilde sürekli uygulanması” merkezîleşme çizgisine ters düşer.

Cevap: C

11. Berlin Antlaşması, 93 Harbi'nin sonuçlarını büyük devletler lehine yeniden düzenler; Osmanlı'nın Balkan kayıpları ve dış müdahale artar. Avrupa sistemine kabul Paris (1856), Düyûn-ı Umûmiye 1881'dir.

Cevap: E

12. Ziya Gökalp, Türkçülüğün düşünsel çerçevesini “bir sistem” hâline getiren en önemli isimdir. “Türkçülüğün Esasları” doğrudan onun eseridir. “Türkleşmek–İslamlaşmak–Muasırlaşmak” ifadesi de Türk toplumunun kimlik/modernleşme dengesini açıklayan ve Gökalp'le birlikte anılan temel formüldür. Bu yüzden doğru seçenek Ziya Gökalptir.

Cevap: C

13. Reval Görüşmesi (1908): İngiltere Kralı VII. Edward ile Rus Çarı II. Nikola'nın bir araya geldiği görüşmedir. Bu görüşmede Balkanlar ve özellikle Osmanlı'nın Avrupa'daki toprakları (Makedonya meselesi) üzerinde büyük devletlerin etkisinin artacağı düşüncesi İttihatçıları kaygılandırmıştır. İttihat ve Terakki, “Osmanlı'nın parçalanmasını önlemek için” içeride hızlı bir siyasal hamleyle meşrutiyeti yeniden yürürlüğe koyma yoluna yönelmiştir. Bu nedenle Reval'in yarattığı endişe, II. Meşrutiyet'in ilanını hızlandırmıştır.

Cevap: E

14. Milne Raporu, İzmir'in işgalinden (15 Mayıs 1919) sonra bölgede yaşanan olayları incelemek üzere gündeme gelen ve Yunanların “bölgedeki güvenlik” iddialarını destekler biçimde yorumlanmaya çalışılan raporlar arasında sayılır.

Amiral Bristol Raporu ise Amerikan Amiral Mark L. Bristol tarafından hazırlanmış; İzmir ve çevresinde özellikle işgal sürecindeki olaylarda Yunan mezalimine dikkat çeken değerlendirmeleriyle bilinir. Bu nedenle Yunan tezini desteklemekten çok Türk tezini güçlendirir.

General Harbord Raporu da Amerikan General James G. Harbord tarafından özellikle Doğu Anadolu/Ermeni iddiaları bağlamında hazırlanmış bir rapordur; Batı Anadolu'daki Yunan işgalini “haklı gösterme” hedefinin ana raporu değildir.

Bu yüzden yalnız I (Milne).

Cevap: A

15. I doğru: Milli irade vurgusu Amasya'nın temel ilkesidir. II doğru: “Her türlü etki ve denetimden uzak bir millî kurul” ve kongre çağrılılarıyla yöntem belirtilir.

III yanlış: Temsil Heyeti Amasya'da kurulmaz; Erzurum Kongresi'nde oluşur, yetkileri Sivas'ta genişler.

Cevap: C

16. Laiklik, devletin hukuk ve yönetim düzeninin din kurallarından bağımsız olmasıdır. D seçeneği, devlet işlerinde dinî hükümlerin uygulanması/değiştirilmesi gibi dinle doğrudan ilgili bir alanın anayasal zeminde yer aldığını gösterir. Bu durum, anayasanın laiklik ilkesini esas almadığına işaret eder.

Cevap: D

17. Kuvayımilliye yararlı olsa da disiplinli, merkezden yönetilen bir askerî yapı sağlayamaz. Bu yüzden düzenli ordu zorunlu olmuştur.

Cevap: A

18. Tekâlif-i Milliye, ordunun ihtiyaçlarını hızla karşılamak için olağanüstü seferberlik niteliğinde emirlerdir; halktan mal ve hizmet yükümlülüğü doğurur. Bu, savaşın kritik evresinde hızlı kaynak teminine yöneliktir. Hıyanet-i Vataniye iç güvenlik/hukuk; Misak-ı Millî ve Amasya genelge; Londra diplomasi ile ilgilidir.

Cevap: D

19. Gediz Taarruzu (düzenli orduya geçiş sancılarının yaşandığı dönemde) koordinasyon ve disiplin eksikliğini net gösteren örneklerden sayılır; “yerel güçlerle büyük düzenli cephe savaşı yürütme” sınırını ortaya koyar. A diplomasi; C siyasi hedef; D kaynak seferberliği; E savaş sonrası ile ilgilidir.

Cevap: B

20. Tevhid-i Tedrisat (1924) eğitimde birliği sağlar; medrese–mektep ikiliğini kaldırarak eğitimi devletin laik/merkezî denetimine alır. Kabotaj-ekonomi, Aşar-vergi, Soyadı-toplumsal, İzmir Kongresi-ekonomik planlamadır.

Cevap: D

21. Kabotaj Kanunu (1926) “ekonomik bağımsızlık/millî egemenlik” ile ilişkilidir; doğrudan devletçilik için yapılmış bir düzenleme değildir. Devletçilik daha çok 1930’lar ekonomik müdahaleciliği, devlet işletmeleri ve planlı sanayi hamleleriyle bağlantılıdır. Diğer eşleştirmeler temel mantıkla uyumludur.

Cevap: C

22. Cumhuriyetçilik, egemenliğin millete ait olması ve yönetimde millet iradesinin esas alınmasıdır; bunun en somut göstergesi TBMM üstünlüğüdür.

Cevap: B

23. İnkılapçılık, sadece tek bir değişim değil; kurumların çağdaşlaştırılması ve dönüşümün sürekliliğidir.

Cevap: C

24. TCF (1924) çok partili deneme olup 1925’te Şeyh Sait İsyanı sonrası oluşan Takrir-i Sükûn ortamında kapatılmıştır.

Cevap: B

25. Musul görüşmeleri sürerken (1924–1926) Türkiye’nin iç güvenliğini ve istikrarını sarsan Şeyh Sait İsyanı (1925), Türkiye’nin diplomatik/askerî manevra alanını daraltmıştır. Sonuçta 1926 Ankara Antlaşması ile Musul Irak’a bırakılmıştır.

Cevap: B

26. Türkiye savaş boyunca “tarafsızlık + denge” çizgisinde kalmış; bir yandan Almanya ile saldırmazlık imzalarken (1941), öte yandan daha önceki Batı ile yakınlaşma/ittifak çizgisini tamamen koparmamıştır.

Cevap: C

27. Soğuk Savaş’ın sona erişile özdeş en güçlü olay SSCB’nin dağılmasıdır (1991). Diğerleri Soğuk Savaş dönemi kriz/kurumlarıdır.

Cevap: C

28. Gürcistan ile Türkiye arasındaki en bilinen ve kullanılan kara sınır kapısı Sarp Sınır Kapısıdır. Bu kapı Artvin ilindedir. Yani Gürcistan’dan Türkiye’ye girişte ilk kapı budur. Türkiye–İran arasındaki en bilinen kara sınır kapısı ise Gürbulak Sınır Kapısıdır. Bu kapı Ağrı’dadır ve İran’a geçişte kullanılır.

Cevap: A

29. Türkiye’de taş kömürü yatakları, özellikle Zonguldak çevresi, I. Jeolojik Zamanda (Paleozoik) oluşmuştur. Çünkü taş kömürü çok eski jeolojik devirlerde, sık orman örtüsünün bataklık alanlarda birikmesi ve zamanla taşlaşmasıyla meydana gelir. Yani taş kömürü genç değil, oldukça yaşlı bir oluşumdur. III. Jeolojik Zaman (Tersiyer) daha çok bugünkü dağ sıralarının yükselmesi, linyit, petrol, bor, tuz gibi oluşumlarla ilişkilidir. Zonguldak taş kömürü ise Tersiyer’e değil, Paleozoik’e aittir.

Cevap: C

30. Heyelan set gölü, dağ yamacından kayan toprak veya kaya kütlelerinin akarsu yatağını kapatması ve suyun birikmesiyle oluşur.

Şıklardaki göllere baktığımızda:

- Abant
- Borabay
- Zinov
- Tortum

bu'nların hepsi heyelan sonucu oluşmuş göllere örnek olarak bilinir. Ancak Balık Gölü bu grupta değerlendirilmez. Balık Gölü'nün oluşumu heyelanla açıklanmaz; farklı bir oluşum sürecine sahiptir.

Cevap: E

31. Rüzgârın aşındırma yapabilmesi için zeminde taşınabilecek gevşek malzeme bulunmalı ve bu malzeme bitkiler tarafından tutulmamalıdır. Bu yüzden bitki örtüsünün cılız olması rüzgâr aşındırmasının en temel koşullarından biridir. Bitki örtüsü güçlü olursa kökler toprağı tutar, rüzgârın etkisi azalır.

Cevap: B

32. Kimyasal çözünme, kayaçların su ve sıcaklığın etkisiyle parçalanmasıdır. Bu olayın en güçlü olduğu yerler:

- yağışın fazla olduğu
- sıcaklığın yüksek olduğu

alanlardır.

Türkiye'de bu iki koşulun birlikte en belirgin görüldüğü yer, yıl boyu nemli ve yağışlı olması nedeniyle Karadeniz kıyılarıdır, özellikle Doğu Karadeniz kıyılarıdır.

Cevap: A

33. Türkiye'ye kış mevsiminde yağış getiren hava sistemleri genellikle batıdan gelen, deniz üzerinden geçerek nem taşıyan sistemlerdir. İzlanda Alçak Basıncı, Atlas Okyanusu ve çevresinden gelen dinamik bir alçak basınç merkezidir. Alçak basınç merkezleri yükselici hava hareketlerine, bulutlanmaya ve yağışa uygun ortam oluşturur. Bu nedenle Türkiye'ye ulaştığında özellikle kışın ılık ve yağışlı hava koşulları oluşturabilir.

Cevap: B

34. Orman üst sınırı, ağaçların yetişebildiği en yüksek seviyedir. Bu sınır her yerde aynı değildir. Temel belirleyici sıcaklıktır. Sıcaklığın daha yüksek olduğu yerlerde ağaçlar daha yukarıya kadar çıkabilir; dolayısıyla orman üst sınırı yükselir. Daha serin yerlerde ise bu sınır aşağıya iner.

Türkiye'de kuzeye gidildikçe sıcaklık azalır, ayrıca nem ve enlem etkisi değişir. Bu yüzden:

- Istranca
- Yalnızçam

gibi daha kuzeyde ve daha serin alanlarda orman üst sınırı daha düşüktür.

Sultan Dağları ise daha güneyde ve nispeten daha sıcak koşullara sahip bir alandır. Bu nedenle ağaçlar daha yüksek seviyelere kadar çıkabilir.

Cevap: D

35. Eğitim seviyesinin yükselmesi, özellikle kadınların eğitim süresini uzatır, bilinçli aile planlamasını artırır ve çocuk sayısını azaltma eğilimini güçlendirir.

Evlilik yaşı ortalamasının artması, doğum yapılabilecek dönemin daha geç başlamasına yol açar. Bu da toplam çocuk sayısını düşürür.

Kadınların iş hayatında daha fazla yer alması ise hem evlilik yaşını yükseltebilir hem de çocuk sayısı kararında ekonomik ve sosyal planlamayı etkiler. Bu durum da doğurganlığın azalmasına katkı yapar.

Dolayısıyla bu üç etkenin tamamı doğurganlık hızının düşmesini açıklayabilir. Doğru cevap I, II ve III yani E seçeneğidir.

Cevap: E

36. Soru ekonomik faaliyet türleri arasındaki farkı sorguluyor. Şıklardaki kavramları tek tek düşünelim:

- Kom: Doğu Anadolu'da görülen küçükbaş/büyükbaş hayvancılıkla ilgili geçici yerleşme
- Ağıl: Hayvanların barındırıldığı yer
- Oba: Göçebe veya yarı göçebe yaşamda hayvancılıkla ilgili geçici yerleşme
- Yayla: Yazın hayvancılık amacıyla çıkılan yüksek yerler

Bu dört kavramın ortak noktası hayvancılık ile ilişkili olmalarıdır.

Dalyan ise bambaşka bir faaliyettir. Dalyan, kıyılarda balık avlamak için kurulan özel avlanma düzenekleri veya alanlarıyla ilgilidir. Yani ekonomik faaliyet olarak balıkçılığa karşılık gelir. Bu yüzden diğerlerinden farklı olan Dalyandır.

Cevap: D

37. Soru, kırsal kesimden kentlere göçün nedenleri arasında hangisinin yer almayacağını soruyor.

Kırsal alandan kente göçün başlıca nedenleri şunlardır:

- tarımda makineleşme nedeniyle işgücüne duyulan ihtiyacın azalması,
- kırsalda iş olanaklarının sınırlı olması,
- eğitim ve sağlık gibi hizmetlerin yetersiz olması,
- tarım arazilerinin miras yoluyla küçülmesi ve geçim sağlamada yetersiz hale gelmesi.

Bu nedenle A, C, D ve E seçenekleri göçü artıran unsurlardır.

Tarımı yapılan ürünlerin çeşitlenmesi ise genellikle kırsal ekonomiyi güçlendirir. Ürün çeşitliliği artarsa gelir kaynakları çoğalır, tarımsal faaliyet canlanır, insanların köyde kalma ihtimali artabilir. Yani bu durum göçü artıran değil, tersine azaltabilen bir etkidir. Bu nedenle doğru cevap B'dir.

Cevap: B

38. Pamuk, sıcaklık ve uzun vejetasyon süresi isteyen bir tarım ürünüdür. Ayrıca sulama da büyük önem taşır. Bu yüzden Türkiye'de pamuk üretimi daha çok:

- Ege
- Akdeniz
- Güneydoğu Anadolu çevresinde yoğunlaşır. Özellikle Urfa ve civarı en yoğun alandır.

Haritadaki alanlar içinde bu koşullara en az uyan yer, yani sıcaklık ve yetişme dönemi bakımından pamuk için en elverişsiz olan alan II numaralı bölgedir. Bu nedenle pamuk üretimi burada daha azdır.

Cevap: B

TASARI & DEV KADRO

39. Manda yetiştiriciliği, su kaynaklarının bol olduğu, bataklık-çayırılık alanların bulunduğu, nemli çevrelerde daha yaygındır. Türkiye'de manda denince akla ilk gelen alanlardan biri Karadeniz kıyıları, özellikle Samsun çevresidir. Haritadaki numaralı alanlar içinde bu özellikleri temsil eden bölge II numaralı alandır. Manda yetiştiriciliğinin daha fazla olduğu yerler sorulduğunda kurak iç bölgeler değil, su ve nemin daha belirgin olduğu alanlar düşünülmelidir.

Bu yüzden doğru cevap IV'tür.

Cevap: D

40. Türkiye'de linyit kömürü ile taş kömürünü ayırmak çok önemlidir.

- Elbistan, Çayırhan, Yatağan, Çeltik linyit sahalarıyla bilinir.
- Kozlu ise Zonguldak taş kömürü havzası içinde yer alır.

Bu nedenle doğru cevap Kozlu'dur.

Cevap: E

41. Haritada verilen iller:

- Kastamonu
- Rize
- Artvin
- Elazığ
- Diyarbakır

Bu dağılışı Türkiye’de özellikle bakır madeninin önemli sahalarıyla örtüşür. Özellikle:

- Artvin (Murgul)
- Elazığ (Maden)
- Kastamonu (Küre)

bakırla çok bilinen merkezlerdir.

Demir ve bor gibi madenlerin dağılışı bu illerle bu kadar net örtüşmez. Bu nedenle haritadaki dağılışın anlattığı maden bakırdır.

Cevap: D

42. İskenderun’da demir-çelik, Samsun’da bakır işleme, Aliağa’da petrol rafinerisi bulunması tesadüf değildir. Bu tesislerin ortak özelliği, ham maddeyi ve ürünü kolay taşıyabilecek ulaşım olanaklarına sahip liman şehirlerinde kurulmuş olmalarıdır.

Ağır sanayi ve işleme sanayileri için:

- ham maddenin taşınması,
- ürünün dağıtılması,
- dış ticaret bağlantısı

çok önemlidir.

İskenderun, Samsun ve Aliağa liman özelliği taşıyan merkezlerdir. Bu nedenle bu şehirlerde sanayi tesislerinin kurulması öncelikle ulaşım kolaylığı ile açıklanır.

Maden çeşitliliği, enerji ucuzluğu ya da iklim uygunluğu burada temel ortak etken değildir. Sorunun ana anahtarı, bu merkezlerin liman ve ulaşım avantajı taşımasıdır.

Cevap: C

43. Soru Türkiye’nin hem ithalatında hem ihracatında ön sıralarda yer alan ülkeleri soruyor. Verilen ülkeler:

- Almanya
- Gürcistan
- ABD
- Çin

Türkiye açısından:

- Almanya, hem ihracatta hem ithalatta çok önemli bir ortaktır.
- ABD de her iki tarafta ön sıralarda yer alabilen önemli dış ticaret partnerlerinden biridir.
- Çin daha çok ithalat tarafında çok güçlüdür.
- Gürcistan ise bu ölçekte her iki alanda ön sırada değerlendirilemez.

Bu nedenle hem ithalat hem ihracat bakımından birlikte öne çıkan ülkeler Almanya ve ABD yani I ve III’tür.

Cevap: B

TASARI & DEV KADRO

44. Seçeneklerde yer alan:

- Kapadokya
- Hierapolis-Pamukkale
- Gordion Antik Kenti
- Anadolu’nun Ortaçağ Dönemi Ahşap/hipostil camileri

UNESCO listesinde yer alan alanlardır.

Karain Mağarası ise bu seçenekler içinde UNESCO kalıcı listesinde yer alan bir alan değildir. Bu yüzden listede bulunmayan seçenek odur.

Cevap: E

45. Doğal unsurlara bağlı bölgeler yavaş değişir, beşerî ve ekonomik unsurlara bağlı bölgeler daha hızlı değişir.

Şıklara bakalım:

- Sanayi bölgesi, ekonomik yatırımlarla değişebilir.
- Tarım bölgesi, sulama ve ürün desenine bağlı olarak değişebilir.
- Sık nüfus bölgesi, göçle değişebilir.
- Sulama projesi bölgesi, insan müdahalesiyle değişebilir.

Ancak iklim bölgesi doğal süreçlere bağlıdır ve kısa sürede değişmez. Özellikle “Karadeniz ardı iklim bölgesi” gibi iklim temelli bir sınıır, diğerlerine göre çok daha uzun zamanda değişir. Bu nedenle doğru cevap D’dir.

Cevap: D

46. Anayasa değişiklikleri için referandum veya TBMM'de 400 oyla kabul seçeneği vardır. Ancak Anayasa Mahkemesi'nin onaylaması diye bir süreç yoktur. Anayasa Mahkemesi yalnızca şekil bakımından denetim yapabilir.

Cevap: D

47. Olağanüstü hâl dönemlerinde bazı hak ve özgürlükler sınırlandırılabilir. Ancak çekirdek haklar dediğimiz bazı haklar asla kaldırılamaz (Anayasa m.15). Bunlar arasında yaşam hakkı, maddi ve manevi varlığın korunması, işkence yasağı gibi haklar yer alır. Bu nedenle doğru seçenek yaşam hakkıdır.

Cevap: D

48. Temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılma nedenleri m.13'te sayılmıştır: Millî güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık, genel ahlak ve başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması. "Kamu yararı" ise sınırlama sebebi değildir, daha çok mülkiyet hakkı ve kamulaştırma gibi alanlarda geçer.

Cevap: B

49. Burada farklı tüzel kişiler (belediye ile devlet) arasındaki denetim söz konusudur. Valilik yalnızca hukuka uygunluğu denetler, yerine geçip karar alamaz. Bu durum idari vesayettir.

Cevap: A

50. Üst derecedeki idarenin, yerel yönetimler veya diğer kamu tüzel kişileri üzerindeki hukuka uygunluk denetimi yetkisine idari vesayet denir.

Cevap: E

51. 1982 Anayasası'nın 129. maddesi ile ilgili hükümlerine göre idarenin disiplin cezası verme yetkisi özgürlükleri kısıtlayıcı şekilde uygulanamaz. Ancak Silahlı Kuvvetler için disiplin hukukuna dair istisna getirilmiştir.

Cevap: B

52. Eğer emir suç teşkil ediyorsa, memur hiçbir şekilde bu emri yerine getiremez. Bu durum "kanunsuz emir" kavramına girer.

Cevap: A

53. I. İfa yeri konusunda taraflar aksini kararlaştırabilir, bu nedenle → Tamamlayıcı
II. "Ayır ortası" → Yorumlayıcı
III. Hizmet sözleşmesinin tanımı → Tanımlayıcı

Cevap: A

54. Kamu adına soruşturma yapmak ve dava açmak Cumhuriyet savcısının görevidir. Avukat savunma yapar, hâkim hüküm verir, kolluk soruşturmayı yürütür ama davayı açan makam savcıdır.

Cevap: C

55. "Ferace", özellikle şehirli Osmanlı kadınlarının sokağa çıkarken giydiği geniş ve uzun dış giysidir (çoğu zaman yaşmakla birlikte kullanılır).

Cevap: E

56. Hz. Muhammed'in 632 yılında veda haccında yaptığı ve evrensel değerleri vurguladığı konuşma Veda Hutbesi olarak bilinir.

Cevap: B

57. El Cezerî, Artuklular döneminde yaşamış, sibernetik ve mekanik alanında önemli buluşlara imza atmıştır.

Cevap: B

58. Tablo, köprü üstünde dehşetle bağırarak bir figürü betimler ve modern sanatın en ikonik eserlerinden biridir.

Cevap: C

59. • Life is Beautiful (La Vita è Bella, 1997) tam olarak bu hikâyeyi anlatır.
- Schindler's List'te Oskar Schindler'in Yahudileri kurtarma hikâyesi vardır.
  - The Pianist bir piyanistin savaşta hayatta kalma mücadelesidir.
  - The Boy in the Striped Pyjamas farklı bir çocuk hikâyesidir.
  - Dunkirk savaşın cephe boyutunu anlatır.

Cevap: B

60. • Sergüzeşt'in ana karakteri Dilber'dir. (Doğru)
- Yalnızız'da ana karakter Samim'dir. (Doğru)
  - Çalıkuşu'nun ana karakteri Feride'dir. (Doğru)
  - Dönüşüm'ün başkarakteri Gregor Samsa'dır, Meursault ise "Yabancı" romanındandır. (Yanlış)
  - Eylül'ün başkarakteri Suat'tır. (Doğru)

Cevap: D